

Hotărârea CNCD privind supunerea elevilor de la școli de muzică la teste naționale

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

HOTĂRÂREA din 9 ianuarie 2008

Dosar nr. 626/2007

Petiția nr. 12.501/17.10.2007

Petent: G. G., I. G.

Reclamat: Mihail Hărdău, Cristian Mihai Adomniței, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului

Obiect: supunerea elevilor de la școli de muzică la teste naționale ce nu țin cont de specificul acestor elevi

II. Obiectul sesizării

Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului României, prin Adresa nr. XXVI/1053/11.10.2007 (înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării – în continuare CNCD – cu nr. 12501/17.10.2007) a trimis spre soluționare memoriul petenților, prin care ei arată că elevii de la școlile de muzică sunt supuse la teste naționale ce nu țin cont de specificul acestor elevi.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenții, în calitate de părinți, consideră discriminatoriu faptul că elevii de la școlile de muzică sunt supuși la teste naționale ce nu țin cont de specificul școlii.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 20.11.2007.

La audierea din 20.11.2007 s-au prezentat petenții.

La dosar au depus puncte de vedere Mihail Hărdău prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 15771/15.11.2007, petentul (cu adresa înregistrată la CNCD cu nr. 16117/20.11.2007), Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului prin Adresa nr. 18961/14.11.2007 (semnată de Maria Luiza Luca, director al Direcției Juridic și Contencios, înregistrat la CNCD cu nr. 15768/15.11.2007), Cristian Mihai Adomniței prin Adresa nr. 14453/15.11.2007 a Cabinetului Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului (înregistrată la CNCD cu nr. 15918/19.11.2007 și cu nr. 16360/22.11.2007). Petenții au depus concluzii scrise prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 16613/26.11.2007.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile păților

Petenții, în calitate de părinți, arată că fostul și actualul ministru al educației, cercetării și tineretului sunt vinovați pentru nerespectarea legislației în vigoare, în sensul obligării copiilor la susținerea de teste naționale similare altor copii, deși copiii lor au aptitudini deosebite în domeniul muzicii, elevi premiați ai Liceului de muzică „O.”

Petenții consideră că nu puteau concura cu alți elevi, întrucât au fost obligați să învețe în două imobile școlare diferite și din cauza faptului că rezultatele lor excepționale în domeniul muzicii au fost obținute printr-un program special.

Învățământul de artă și învățământul sportiv beneficiază de un tratament distinct conform legislației, dar Ordinul 5262/05.10.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului nu a ținut cont de acest fapt.

Consideră discriminare și faptul că nu există o a doua șansă de a trece examenele, deși în alte domenii există posibilitatea de a da un nou examen, întrucât s-a schimbat sistemul de examinare, fiind necesară participarea la teze cu subiect unic.

Înscrierea la o școală de arte și meserie nu este o soluție, întrucât absolvenții acestor școli nu se pot înscrie la nici o universitate de muzică.

Petenții anexează dovezi privind rezultatele copiilor.

Invocă Legea nr. 84/1995, republicată și modificată (art. 3, 5, 6, 37-39, 45, 180), Hotărârea Guvernului României nr. 366/2007 (art. 3 și 4), Constituția României (art. 20, 29, 32, 48-50), Declarația universală a drepturilor omului (art. 13), Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (art. 3), Convenția europeană a drepturilor omului (art. 14), Primul protocol adițional la Convenția europeană a drepturilor omului (art. 2).

Mihail Hărdău, prin adresa înregistrată la CNCI cu nr. 15771/15.11.2007, arată că admiterea în liceele vocaționale a fost precedată de faza preselecției, care nu poate substitui procedurile de admitere.

Consideră că aplicarea acestor prevederi legale nu au suportul juridic pentru a fi încadrate în prevederile O.G. nr. 137/2000.

Invocă Ordinul 5262/05.10.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului (Anexa I, art. 2, 15, 22).

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, prin Adresa nr. 18961/14.11.2007, arată că testele naționale s-au desfășurat în conformitate cu prevederile legale. Invocă Legea nr. 84/1995, republicată și modificată, Ordinul 5001/31.08.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ordinul 5262/05.10.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului (art. 22). Consideră că nu poate fi interpretat ca formă de discriminare dreptul unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, dacă refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

Cristian Mihai Adomniței, prin Adresa nr. 14453/15.11.2007 a Cabinetului ministrului Educației, Cercetării și Tineretului, arată că testele naționale s-au desfășurat în

conformitate cu prevederile legale. Invocă Legea nr. 84/1995, republicată și modificată, Ordinul 5001/31.08.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ordinul 5262/05.10.2006 al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului (art. 22). Consideră că nu poate fi interpretat ca formă de discriminare dreptul unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, dacă refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

În concluzii scrise, petenții arată că discriminarea s-a produs prin excluderea din învățământul liceal al copiilor lor, întrucât cei din învățământul normal au dat numai trei teste, cei din învățământul de artă au dat, în afara celor trei teste, și alte trei teste de aptitudini; din cauza inegalității, copiii supradotați, cu aptitudini deosebite au ajuns să aibă un handicap în relațiile sociale.

Invocă, în afara celor menționate anterior, Declarația universală a drepturilor omului (art. 26), Convenția cu privire la drepturile copilului (art. 3, 28, 29), Principiile Declarației drepturilor copilului (art. 2, 7)

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că elevii care doresc să-și continue studiile la învățământ vocațional (liceu de muzică), au fost supuși testelor naționale identice altor elevi, și unor teste specifice, de aptitudini.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. (1) garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit Constituției României, art. 20 alin. (1), „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”.

Privind minorii și dreptul la educație, Constituția României are următoarele prevederi:

„Art. 32

(1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare.

(2) Învățământul de toate gradele se desfășoară în limba română. În condițiile legii, învățământul se poate desfășura și într-o limbă de circulație internațională.

(3) Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege.

(4) Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii.

(5) Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.

(6) Autonomia universitară este garantată.

(7) Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege.

[...]

Art. 48

(1) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

(2) Condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege. Căsătoria religioasă poate fi celebrată numai după căsătoria civilă.

(3) Copiii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie.

[...]

Art. 49

(1) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor.

(2) Statul acordă alocații pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori cu handicap. Alte forme de protecție socială a copiilor și a tinerilor se stabilesc prin lege.

(3) Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

(4) Minorii sub vârsta de 15 ani nu pot fi angajați ca salariați.

(5) Autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării”.

Declarația universală a drepturilor omului, prin art. 26, asigură dreptul la învățământ:

„Orice persoană are dreptul la învățătură. Învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul elementar trebuie să fie obligatoriu. Învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemâna tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit.

Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățământ pentru copiii lor minori”.

Convenția cu privire la drepturile copilului prevede:

„Art. 28

1. Statele părți recunosc dreptul copilului la educație și, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse, în special, statele membre vor avea obligația:

- a) de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți;
- b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învățământ secundar, atât general, cât și profesional și de a le pune la dispoziția tuturor copiilor și de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi instituirea gratuității învățământului și acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie;
- c) de a asigura tuturor accesul la învățământul superior, în funcție de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate;
- d) de a pune la dispoziție copiii și de a permite accesul acestora la informarea și orientarea școlară și profesională;
- e) de a lua măsuri pentru încurajarea frecventării cu regularitate a școlii și pentru reducerea ratei abandonului școlar.

2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura aplicarea măsurilor de disciplină școlară într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca ființă umană și în conformitate cu prezenta convenție.

3. Statele părți vor promova și vor încuraja cooperarea internațională în domeniul educației, mai ales în scopul de a contribui la eliminarea ignoranței și a analfabetismului în lume și de a facilita accesul la cunoștințe științifice și tehnice și la metode de învățământ moderne. În această privință se va ține seama, în special, de nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

Art. 29

1. Statele părți sunt de acord ca educația copilului trebuie să urmărească:

- a) dezvoltarea plinară a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului;
- b) cultivarea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și pentru principiile consacrate în Carta Națiunilor Unite;
- c) educarea copilului în spiritul respectului față de părinții săi, față de limba sa, de identitatea și valorile sale culturale, față de valorile naționale ale țării în care acesta locuiește, ale țării de origine, precum și față de civilizații diferite de a sa;
- d) pregătirea copilului să își asume responsabilitățile vieții într-o societate liberă, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitate între sexe și prietenie între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase și cu persoanele de origine autohtonă;
- e) educarea copilului în spiritul respectului față de mediul natural.

2. Nici o dispoziție din prezentul articol sau din art. 28 nu va fi interpretată de o manieră care să aducă atingere libertății persoanelor fizice sau juridice de a crea și conduce instituții de învățământ, cu condiția ca principiile enunțate în paragraful 1 al prezentului articol să fie respectate și ca educația dată în aceste instituții să respecte normele minimale prescrise de stat”.

Convenția europeană a drepturilor omului, art. 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Primul protocol adițional la Convenția europeană a drepturilor omului, art. 2 prevede: „Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea

funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și al învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice”.

Protocolul nr. 12 la Convenție, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”.

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. nr. 137/2000), republicată, la art. 2 alin. (1) stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Alineatul (3) al art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, prevede: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

Conform art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Accesul la educație este garantat prin art. 11 al O.G. nr. 137/2000:

„1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică tuturor fazelor sau la etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau la înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor.

(3) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, solicitarea unor declarații doveditoare a apartenenței acelei persoane sau aceluși grup la o anumită etnie, care să condiționeze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educație în limba maternă. Excepție face situația în care în învățământul liceal și universitar candidații concurează pe locuri special acordate pentru o anumită minoritate și se

impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizații legal constituite a minorității respective, a apartenenței la această minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) și (2) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ pentru pregătirea personalului de cult de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde condițiilor stabilite pentru accesul în instituția respectivă.

(6) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice îngrădiri pe criterii de apartenență la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată în procesul de înființare și de acreditare a instituțiilor de învățământ înființate în cadrul legislativ în vigoare”.

Legea nr. 84 din 24 iulie 1995 (Legea învățământului), republicată și modificată, are următoarele prevederi relevante:

„Art. 3

(1) Învățământul urmărește realizarea idealului educațional, întemeiat pe tradițiile umaniste, pe valorile democrației și pe aspirațiile societății românești, și contribuie la păstrarea identității naționale.

(2) Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și creative.

Art. 4

(1) Învățământul are ca finalitate formarea personalității umane prin:

- a) însușirea cunoștințelor științifice, a valorilor culturii naționale și universale;
- b) formarea capacităților intelectuale, a disponibilităților afective și a abilităților practice prin asimilarea de cunoștințe umaniste, științifice, tehnice și estetice;
- c) asimilarea tehnicilor de muncă intelectuală, necesare instruirii și autoinstruirii pe durata întregii vieți;
- d) educarea în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și al toleranței, al schimbului liber de opinii;
- e) cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice, a respectului pentru natură și mediul înconjurător;
- f) dezvoltarea armonioasă a individului prin educație fizică, educație igienico-sanitară și practicarea sportului;
- g) profesionalizarea tinerei generații pentru desfășurarea unor activități utile, producătoare de bunuri materiale și spirituale.

(2) Învățământul asigură cultivarea dragostei față de țară, față de trecutul istoric și de tradițiile poporului român.

(3) Finalitățile școlii românești se realizează prin strategii și tehnici moderne de instruire și educare, susținute de științele educației și de practica școlară, conform obiectivelor fiecărui nivel de învățământ.

Art. 5

(1) Cetățenii României au drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ, indiferent de condiția socială și materială, de sex, rasă, naționalitate, apartenență politică sau religioasă.

(2) Statul promovează principiile învățământului democratic și garantează dreptul la educație diferențiată, pe baza pluralismului educațional, în beneficiul individului și al întregii societăți.

(3) Statul promovează principiile educației permanente.

(4) Începând cu data aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene au acces la toate formele și nivelurile de învățământ, în aceleași condiții cu cele prevăzute de lege pentru cetățenii români, inclusiv în ceea ce privește taxele de școlarizare.

Art. 6

Învățământul obligatoriu este de 10 clase. Frecventarea obligatorie a învățământului de 10 clase, forma de zi, încetează la vârsta de 18 ani.

[...]

Art. 22

(1) Accesul absolvenților clasei a VIII-a în clasa a IX-a a ciclului inferior al liceului sau a școlii de arte și meserii se realizează prin procedura de selecție și repartizare, reglementată conform metodologiei Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, care se dă publicității până la începutul anului școlar.

(2) Procedura de selecție și repartizare se bazează pe rezultatele evaluării competențelor dobândite în cadrul ciclului gimnazial. Evaluarea competențelor se realizează conform standardelor naționale de evaluare.

[...]

Art. 37

(1) Învățământul de artă și învățământul sportiv se organizează pentru elevii cu aptitudini în aceste domenii.

(2) Unitățile în care se organizează învățământul de artă și învățământul sportiv se aprobă de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, la propunerea inspectoratelor școlare.

Art. 38

În învățământul de artă și în învățământul sportiv:

- a) școlarizarea se realizează, de regulă, începând cu clasele primare;
- b) elevii pot fi înscriși numai pe baza testării aptitudinilor specifice;
- c) planurile-cadru de învățământ sunt adaptate profilului;
- d) studiul disciplinelor de specialitate se realizează pe grupe sau individual, potrivit criteriilor stabilite de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului;
- e) [abrogat]
- f) programele școlare pentru învățământul liceal de artă și învățământul liceal sportiv respectă obiectivele stabilite pentru profilul respectiv.

Art. 39

Absolvenții învățământului de artă și ai învățământului sportiv beneficiază de drepturile prevăzute la art. 23 alin. (4) și la art. 26 alin. (1), (2), (3), (5), (6) și (9)".

Hotărârea nr. 366 din 18 aprilie 2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului prevede:

„Art. 3

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului exercită următoarele funcții:

- a) de strategie, prin care planifică strategic și asigură elaborarea și implementarea politicilor în domeniul învățământului, tineretului, cercetării, tehnologiei și inovării;
- b) de administrare, prin care alocă, monitorizează și evaluează utilizarea resurselor pentru implementarea politicilor în domeniu;
- c) de evaluare și control al realizării politicilor în domeniul educației, învățământului, tineretului, cercetării, tehnologiei și inovării;
- d) de elaborare a cadrului normativ-metodologic, funcțional, operațional și financiar în care se realizează politicile în domeniu;
- e) de autoritate de stat, prin care asigură urmărirea și controlul respectării reglementărilor din domeniul său de activitate;
- f) de reprezentare, prin care asigură, în numele Guvernului, reprezentarea în organisme și în organizațiile naționale, regionale și internaționale, ca autoritate de stat pentru domeniul său de activitate;
- g) de comunicare cu celelalte structuri ale administrației publice centrale și locale și cu societatea civilă;
- h) de cooperare internațională, prin care asigură aplicarea acordurilor internaționale în domeniu și promovarea de noi acorduri.

Art. 4

(1) În domeniul educației și învățământului, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului exercita următoarele atribuții principale:

- a) formulează politici și elaborează programe de perspectivă în domeniile educației și învățământului de toate gradele și asigură implementarea lor în unitățile și în instituțiile subordonate sau coordonate;
- b) evaluează și controlează realizarea politicilor și programelor în domeniu și stabilește sau propune, după caz, măsuri de corectare a lor;
- c) controlează și monitorizează aplicarea prevederilor legale cu privire la organizarea și funcționarea unităților și instituțiilor de învățământ particular;
- d) elaborează cadrul normativ-metodologic, funcțional, operațional și economico-financiar în care se realizează politicile în domeniu;
- e) controlează și monitorizează respectarea reglementărilor din domeniul sau de activitate;
- f) elaborează metodologii și standarde naționale de evaluare a elevilor și a sistemului național de învățământ; elaborează criterii generale de admitere în învățământul superior;
- g) aprobă rețeaua de învățământ preuniversitar de stat;
- h) propune cifra de școlarizare pentru învățământul preuniversitar și superior de stat;
- i) efectuează controale asupra modului în care se asigură protecția socială în învățământ și propune măsuri corespunzătoare Guvernului și autorităților publice locale abilitate;
- j) asigură cadrul legal și monitorizează implicarea unităților de învățământ în procesul de educație continuă a adulților;

- k) asigură școlarizarea specializată și asistența psihopedagogică adecvate pentru elevi și tineri cu deficiente fizice, senzoriale, mintale sau asociate;
- l) asigură funcționarea consiliilor și a comisiilor naționale și consultative proprii;
- m) coordonează și monitorizează buna desfășurare a activităților extrașcolare, cultural-artistice, sportive și turistice ale elevilor și studenților;
- n) comunică și colaborează cu celelalte structuri ale administrației publice centrale și locale și cu societatea civilă în domeniile care vizează conținutul procesului de educație și învățământ și asigură condițiile materiale și financiare de desfășurare a acestui proces;
- o) asigură, în numele Guvernului, reprezentarea în organisme și în organizațiile naționale, regionale și internaționale, ca autoritate de stat pentru domeniul sau de activitate, și asigură aplicarea acordurilor internaționale în domeniu și promovarea de noi acorduri;
- p) asigură armonizarea politicilor elaborate în domeniul învățământului cu cele din legislația externă;
- q) participă la programele și proiectele internaționale, comunitare și bilaterale în domeniu;
- r) inițiază, prin intermediul centrelor de excelență, programe și proiecte de dezvoltare a învățământului pe plan local și regional și asigură cadrul organizatoric pentru selecționarea și pregătirea adecvată a elevilor cu aptitudini deosebite;
- s) coordonează și controlează funcționarea sistemului informatic național pentru învățământ, inclusiv prin cofinanțare; inițiază funcționarea unor rețele de comunicație pe domenii specifice între unitățile și instituțiile de învățământ;
- s) asigură și monitorizează modul de formare și utilizare a resurselor umane, materiale și financiare necesare realizării procesului de învățământ și educație;
- t) asigură editarea, tipărirea și difuzarea manualelor și a materialului didactic pentru învățământul preuniversitar;
- t) realizează și promovează strategii și tehnici moderne de instruire și educație;
- u) stabilește modalități de recunoaștere și de echivalare a diplomelor, a certificatelor și a titlurilor științifice, eliberate în străinătate, pe baza unor norme interne, ținând seama și de înțelegerile și convențiile internaționale la care România este parte.

(2) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului îndeplinește și alte atribuții prevăzute de Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Ordinul nr. 5.262 din 5 octombrie 2006 privind aprobarea Procedurilor de organizare și desfășurare a admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul școlar 2007 - 2008 și a Calendarului admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul școlar 2007 - 2008, la Anexa 1, Proceduri de organizare și desfășurare a admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul școlar 2007-2008, prevede:

„Art. 2

(1) La admiterea în licee se pot înscrie absolvenții învățământului gimnazial care au promovat testele naționale (adică au obținut cel puțin nota cinci la fiecare dintre testele naționale) sau care, în anii anteriori, au promovat examenul de capacitate ori au obținut certificatul de echivalare a examenului de capacitate.

(2) La școlile de arte și meserii se pot înscrie absolvenții învățământului gimnazial, indiferent dacă îndeplinesc sau nu condițiile de la alineatul (1).

[...]

Art. 7

Pentru liceele din filiera vocațională – profilurile sportiv, militar, teologic, artistic, pedagogic – precum și pentru liceul Waldorf, specializarea filologie, se vor organiza, înainte de începerea înscrierii computerizate, probe de aptitudini, conform metodologiei prezentate în Anexa III la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5020/23.09.2005, privind aprobarea Metodologiei de organizare și desfășurare a admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul școlar 2006-2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 932 din 19.10.2005.

[...]

Art. 22

(1) Probele de aptitudini se desfășoară în perioada 25 - 27 mai 2007.

(2) Probele de aptitudini se desfășoară în centrele stabilite de comisia de admitere județeană/a municipiului București. Aceasta poate decide dacă, în urma probelor de aptitudini, candidații declarați admiși la aceste probe pot fi repartizați la orice unitate de învățământ liceal din județ care organizează clase vocaționale în specializarea pentru care au fost susținute probele.

(3) Rezultatele probelor menționate la alin. (1) vor fi afișate în dimineața zilei de 28 mai 2007, la unitățile școlare care au organizat probele. În aceeași zi, la unitatea respectivă se depun și se rezolvă eventualele contestații, acolo unde procedurile prevăd acest lucru. Rezultatele contestațiilor și rezultatele finale ale probelor de aptitudini se afișează până la data de 29 mai 2007.

(4) Odată cu afișarea listelor cu rezultatele finale la probele de aptitudini, la avizierul unității de învățământ care a organizat probele, se afișează, la loc vizibil, precizarea ca listele afișate nu reprezintă listele candidaților admiși la clasele pentru care s-au susținut probe de aptitudini. Se va preciza faptul ca, la liceele vocaționale, nu pot fi admiși decât absolvenții clasei a VIII-a care promovează testele naționale și se vor afișa precizările de la Art. 8 al prezentelor proceduri, privitoare la admiterea acestor candidați.

(5) În data de 29 mai 2007, după afișarea rezultatelor finale la probele de aptitudini, tabelul cu numele, inițială tatălui și prenumele candidatului, codul numeric personal al acestuia, școala și județul de proveniență a candidaților declarați admiși la probele de aptitudini, este transmis electronic și în scris comisiei de admitere județene/a municipiului București”.

Colegiul Director a reținut următoarele:

Conform art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 (Interzicerea discriminării) al Convenției europene a drepturilor omului, ratificată de România prin Legea 30/1994, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. Astfel, Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (18 februarie 1991, FREDIN contra SUEDEI, parag. 60, 23 iunie 1993, HOFFMAN contra AUSTRIEI, parag. 31, 28 septembrie 1995, SPADEA și SCALAMBRINO contra ITALIEI, 22 octombrie 1996, STUBBINGS și alții contra REGATULUI UNIT, parag. 75). În hotărârea dată în cazul THLIMMENOS contra GRECIEI din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

Curtea Constituțională a României a adoptat soluții similare, arătând că „principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplica doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări” (Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale).

Colegiul Director, analizând prevederile legale, modul unitar de susținere a testelor naționale și situația elevilor dotați care aleg învățământul vocațional, constată că acești elevi nu se află în situație analoagă cu ceilalți elevi, din perspectiva timpului ce pot aloca pregătirii pentru testele naționale.

Colegiul Director apreciază că situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de elevi trebuie să determine soluții diferite privind examinarea lor. Aceste situații sensibil diferite au fost luate în considerare doar în parte de legislația în vigoare în domeniu și de metodologiile de predare și evaluare a cunoștințelor elevilor din învățământul vocațional.

Colegiul consideră că este nevoie de aplicarea unor măsuri afirmative pentru asigurarea egalității de șanse a elevilor din învățământul vocațional.

Considerăm că este necesară o expertiză de specialitate pentru stabilirea unei metodologii optime de evaluare a elevilor din învățământul vocațional .

Opinie separată exprimată de Corina Comșa:

Consider că elevii din învățământul vocațional, asemenea elevilor din învățământul militar, sportiv, teologic, pedagogic etc., beneficiază de o programă specială de învățământ, care pune accentul mai mult pe materiile ce presupun folosirea aptitudinilor elevilor fără a neglija materiile ce oferă cunoștințe de cultură generală.

Astfel, elevii din acest tip de învățământ au un program special, care îmbină dobândirea cunoștințelor generale cu cele de specialitate și cu efectuarea practicii de specialitate. Potrivit art. 38 lit. c) și f) din Legea învățământului, în învățământul de artă și în învățământul sportiv planurile-cadru de învățământ sunt adaptate profilului, iar programele școlare pentru învățământul liceal de artă și învățământul liceal sportiv respectă obiectivele stabilite pentru profilul respectiv.

Pe de altă parte, testele naționale au fost gândite tocmai pentru a verifica, la nivel național, cunoștințele elementare pe care elevii ar trebui să le dobândească într-un anumit stadiu de școlarizare. Apreciez că toți elevii ar trebui să susțină același tip de test, având în vedere faptul că la testele naționale se verifică cunoștințele de limba și literatura română, limba și literatura maternă (dacă este cazul), matematică, geografia României sau istorie (la alegere). În opinia mea nu există justificare pentru modificarea testelor naționale întrucât toți elevii trebuie evaluați la aceleași materii tocmai pentru a nu exista diferențe de tratament, iar dacă va exista o reglementare diferită pentru elevii anumitor tipuri de învățământ, consider că cel puțin la nivelul gimnaziului, trebuie păstrate aceleași materii pentru testare și eventual adăugată o materie specifică profilului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 7 voturi pentru și unul împotriva ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Solicită Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului înființarea unei comisii de specialitate independente, care într-un termen rezonabil să formuleze propuneri de măsuri (cum ar fi modificarea legislativă și/sau schimbarea metodologiei de evaluare, etc.) privind asigurarea egalității de șanse între elevii din învățământul normal și elevii din învățământul vocațional, ținând cont de situația sensibil diferită a elevilor din învățământul vocațional;

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități din Senatul României.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședintă

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru
IONIȚĂ GHEORGHE – Membru
NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru
PANFILE ANAMARIA – Membru
TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.